

ДИЗАЙН, ДИЗАЙН-ОСВІТА

Бабула Н. В., студент кафедри дизайну
Скляренко Н.В., канд. мистецтвознавства,
доцент кафедри дизайну

Луцький національний технічний університет

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ДИТЯЧОЇ МОДИ В ІСТОРИЧНОМУ КОНТЕКСТІ

Анотація. У статті проведено дослідження особливостей розвитку дитячої моди в історичному контексті. Висвітлено та охарактеризовано основні етапи, які вирізняються насиченістю та прогресом в реформі створення дитячого костюму.

Ключові слова: дитяча мода, костюм, історія, проектування, конструювання.

Аннотація. Бабула Н.В., Скляренко Н.В. **Особенности развития детской моды в историческом контексте.** В статье проведено исследование особенностей развития детской моды в историческом контексте. Освещены и охарактеризованы периоды и этапы, которые выделяются насыщенностью и прогрессом в реформе создания костюма.

Ключевые слова: детское платье, история костюма, проектирование, конструирование.

Abstract. Babula Natalia, Sklyarenko Natalia. **Especially development fashion kid's in the historical context.** In the article was analyzed research about development fashion kid's in the history context. Was characterized periods and stages that stand saturation and progress of the reform in creation dress.

Keywords: dress kid's, costume history, design, designing.

Надійшла до редакції 11.06.2012

Актуальність дослідження. Дитяча сукня завжди цінувалася та цінуватиметься в колі дорослих та дітей впродовж століть. Те, що в минулому дітей мучили туго затягнутими корсетами, надзвичайно масивними спідницями та жаркими головними уборами являється традиційним стереотипом, який передавався з покоління в покоління. Перші дитячі костюми уособлювали зменшену копію дорослих. Масивні ошатні сукні, в які одягали дівчаток протягом століть, впливали на фізичне та психічне здоров'я особистості. Тому варто простежити та дослідити розвиток дитячого костюму з античності до нашого часу, виявити основні недоліки та переваги у тодішньому проектуванні.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання історії розвитку дитячого костюму піднімають дослідники Шарлотта Зелінг [5], Наталія Будур [3]. Вони оглядово висвітлюють дитяче вбрання в контексті загального розвитку моди. Дослідження Ш.Зелінг охоплює роки світової моди ХХ ст. Її позиція виражається у створенні комфортних, практичних та водночас красивих суконь як для дівчаток, так і жінок.

Створення дитячого одягу не відбувається без процесу конструювання та проектування. Саме ці питання розглядають автори Г. П. Бескоровайна та Т.Б. Осауленко. Бескоровайна представляє методи та засоби створення та проектування дитячого одягу, вона дивиться на цю проблему з точки зору модельєра, вивчаючи тканини та фурнітуру [2]. Осауленко – з конструктивної точки зору, розглядаючи основні правила, прийоми та методи правильного крою та шиття дитячого вбрання [7].

Окремі частини дитячого вбрання (корсети, зав'язки, аксесуари) розглядаються Мюллером [6]. Він вважає грубою помилкою використання корсетів у дитячому гардеробі. Оскільки дана частина костюму вкрай негативно впливає на здоров'я дітей, позиція автора цілком зрозуміла.

Значна частина ілюстративного матеріалу розміщена у журналах мод та каталогах. Дитячу моду на вечірні та випускні сукні висвітлює Burda Special [1]. Дитячі фасони, силуети, форми суконь, які розроблялись у 1980-х роках характеризуються яскравою кольоровою гамою та аксесуарами [4].

Але комплексний аналіз теми у досліджених джерелах не виявлений, відомості носять розрізнений характер та потребують систематизації.

Мета і завдання роботи. Метою роботи є виявлення особливостей розвитку дитячої моди в історичному контексті. Завданням роботи є: 1) систематизація основних періодів розвитку дитячої моди в історичному контексті, 2) виявлення основних недоліків та переваг у проектуванні протягом десятиліть, 3) вплив традиційних розробок на сучасні тенденції дитячої моди.

Виклад основного матеріалу. Історія дитячої моди пишеться до наших днів. Починаючи з античної епохи і аж до середньовіччя, дитячого одягу, як такого, не існувало. Образ панянки аж до зачіски, пудреного волосся, кринолінів, декольте, довжини сукні і

мушок на щічках копіювався на маленьких дівчаток. Лише коли такий одяг ставав надто складним, виникла необхідність в особливому спеціальному одязі.

Розмежування одягу за статевими ознаками відбувається в епоху Відродження – маленьких дівчаток і хлопчиків одягали однаково – у довгі спідниці і чепчики або капор [3]. У віці трьох-чотирьох років одяг для маленьких воїнів перетворювався у більш чоловічий, дівчатка носили капор до дев'яти років. Ця епоха знаменується тим, що одяг для дітей від трьох років починає інтенсивно ділитися за статево-віковими ознаками.

В Західній Європі дівчатка із дворянських сімей носили корсет з раннього віку. Особливостями, які відрізняли дитячий одяг від дорослого – це обробка, розміри, прикраси, а також наявність фартуха, який одягали, щоб не бруднилися сукні, і привчали дітей до охайності та чистоти.

У XVIII ст. розпочалась трансформація дитячого одягу. Поступово тогочасні творці костюму усвідомили, що для дітей, особливо маленьких – оксамит, атлас, незручні туфлі на високих підборах не годяться. До кінця століття дитячий одяг трохи повеселішав. Дівчатка на додаток до верхнього одягу повинні були одягати мереживні панталони. Через релігійні заборони дитяча мода продовжувала залишатися «одностатевою». Сукні у хлопчиків і дівчаток були зшиті з одних і тих же тканин, з однотипними мереживами, вишивками гладдю, шнуром і аплікацією. Застібка завжди була зліва. Для особливих і святкових випадків призначався одяг світлих, пастельних тонів і білі панчохи. У прохолодний час носили сукні з оксамиту. Туфельки з перетинками – пінетки, набули популярності і збереглися до наших днів.

Зважаючи на те, що до цього часу дитячий одяг був копією дорослого, то з 1760 року сукні для дівчаток стали значно відрізнятися від попередніх фасонів [3]. Нове віяння того часу – муслінові сукні з низькими вирізами, високою талією і, найчастіше, з короткими рукавами. Зазвичай, вони були білими з кольоровим шарфом-поясом, спідниця падала прямо до кісточок або підйому ноги.

Кількість відтінків кольору на той час вражає своєю різноманітністю і оригінальністю. Забарвлення яскраві, темні або світлі ніколи не були галасливими: світло-зелений, жовтий, рожевий або блакитний, блідо-ліловий або кукурудзяно-жовтий. Зустрічалися і більш яскраві відтінки з малиновим, золотистим або яскраво-червоним візерунком на чорному тлі, або темніші, такі як тютюновий (коричнево-сірий), червонувато-коричневий, темно-синій, темно-зелений і бордовий.

У XVIII ст. виткані або видрукувані візерунки з квіткову тематикою мали витончений, ніжний характер, порівнюючи з XVII ст., де практикували примітивний малюнок. Трендом були стрічкові мотиви зображень – петлі, банти, або стрічки, які чергувалися з квітковими букетиками. Одяг прикрашали вишивкою, стежною, рюшами і гофруванням, тасьмою і галуном, мереживними і стрічковими бантами.

На початку XIX ст. діти носили одяг, що не сковує рухів, але незабаром дівчаток знову змусили одягнути плаття, скопійоване з дорослих моделей. Не виключенням був і турнюр, але з більш короткими спідницями – нижче колін чи до щиколотки. Плаття і зачіска, увічнені художником Теннєсом, ілюстратором книги Льюїса Керрола «Пригоди Аліси в Країні Чудес», представляють найпростіший наряд 1860–1865 рр. Фартухи – з білого мусліну, картої або смугастої матерії, чорного шовку або сатину були невід'ємною частиною вбрання дівчинки протягом всього століття. Довге волосся, зачесане під обід або пов'язку, було типовою зачіскою, якщо не було локонів [3].

Багатство оздоблення на жіночих сукнях торкнулося наприкінці XIX ст. і одягу дівчаток. Малюнки Кейт Грінвей повернули моду на сукні з високою талією і простими поясами-стрічками, а також фасони в стилі ампір, обробленими пір'ям, прикрашеними стрічками, ляльковими чепчиками, муфтами [2]. До кінця десятиліття дівчаткам стали одягати матроські блузи з спідничками в складку. Подібні фасони можна зустріти і в наші дні.

Згодом, коли в дитячу моду увійшли туфлі на гудзиках або шнурках, їх носила майже кожна маленька леді разом із сукнею. Свою популярність вони отримали в наступному десятилітті – з перетинкою через підйом. Якщо до цього, взуття для дітей мало низький каблук, то тепер почали виготовляти модні туфлі на помірно високому підборі для дівчаток.

Нова тенденція XIX століття – вільні, комфортні і водночас, чарівні сукні, виконані з м'яких та ніжних на дотик тканин, нещільно прилягали до тіла, охоплюючи дитячі плечі, спадали вниз до гомілки. Поверх сукні чи блузи на той час актуально було носити джемпер або сарафан, оздоблений вишивкою. Повернувся справжній дитячий фартушок, як у вікторіанські часи, для захисту від бруду. Одяг для дівчаток знову почав запозичувати елементи фасону із дорослих моделей – прямі, прості короткі сукні з заниженою талією, светри та спідницю в складку, пальто прямого крою.

Прототипом образу дівчинки XX століття було довге волосся з бантами з тафти або муаровими стрічками. В 1930-ті роки волосся прикрашали лише декорованими шпильками, що надавало дитині образ старшої дівчинки [5]. Отже, поява нової тенденції в дорослій моді зумовлює перенесення її і в дитячу, підкреслюючи цим схожість між дорослими леді та маленькими паняночками.

У XX ст. дівчаток прийнято було одягати у мережива, якими оздоблювалися сукні з кашеміру простого крою. Мереживами прикрашались коміри, манжети рукавів, нижня білизна, сорочки знатних осіб [5]. Так само були популярні широкі стрічки та пояс, які слугували яскравими аксесуарами до такого образу. Ними оформляли нижні зрізи, використовували як реміні елементи зборок. Вихідні сукні для дівчаток прикрашали воланами з шовку, тафти або мусліну; довжина їх спочатку досягала щиколотки, потім гомілки або коліна. Поверх них, зазвичай, носили

оксамитові накидки з шовковою підкладкою, яка дозволяла відчувати практичність і комфорт.

Висновки. Розвиток дитячої моди в історичному контексті включає п'ять періодів, що відрізняються технологіями, конструкціями та матеріалами. Період античності та середньовіччя характеризується абсолютним копіюванням і перенесенням дорослого образу на дитину. Доба Відродження розкриває поділ дитячого одягу за статевими ознаками. Третій період (XVIII ст.) – представляє трансформацію дитячого костюму. Четвертий (XIX ст.) – характеризується поверненням до копіювання, використовувався навіть тюрнюр. Основною тенденцією XX ст. являється використання дорогих тканин. На теперішній час дитячі колекції випускають відомі модельєри світу, перед якими ставиться завдання створити гарний, практичний, комфортний та безпечний одяг.

Подальші дослідження. У наступній науковій роботі планується дослідити особливості розвитку дитячої моди, яка розповсюджувалась у різних регіонах України.

Список використаної літератури:

1. Burda Special. Детская мода. – Хуберд-Бурда, 2012. – 61 с.
2. Бескоровайная Г.П. Проектирование детской одежды / Г.П.Бескоровайная, С. В. Куренова. – Москва : Академия, 2002.
3. Будур Н. История костюма. – М.: Олма-Пресс, 2001. – 480 с. (Искусство, культура, история).
4. Детское платье 1980 [Каталог] / ГУМ, отдел мод, 1980. – 36 с.
5. Зелинг Шарлотта. Мода. Век модельеров. 1900-1999 гг. – СПб.: Азбука-классика, 1999. – 457 с.
6. Мюллер и сын. Женское белье. Корсеты. – М.: Высшая школа, 1987. – 91 с. (Моделирование и конструирование)
7. Осауленко Т.Б. Конструювання дитячого одягу / Т.Б. Осауленко, Д.А. Маслюченко. – Київ : Держтехлітвидав, 1962. – 383 с.